

info grafisch

A decorative graphic consisting of six large, solid-colored circles (red, orange, yellow, green, blue, and dark blue) arranged in a staggered pattern. Four light gray, wavy lines connect the circles, creating a network-like structure across the page.

Beeldtaal als basis
voor goede infographics

Judith Verbaan

Infographics in beeld

Wat is een infographic?

Een infographic is een visuele weergave van informatie of data om complexe inhoud overzichtelijk en aantrekkelijk over te brengen. Het helpt de kijker snel grip te krijgen op een onderwerp dat lastig in woorden te vatten is.

Gestaltwetten

Psychologische regels die verklaren hoe ons brein visuele elementen groepeer tot één samenhangend beeld.

Semiotiek

Tekenleer; de studie van hoe beelden, tekens en symbolen betekenis krijgen.

Visuele retorica

Onderzoekt hoe beelden overtuigen, emoties oproepen en betekenis sturen d.m.v. vorm, stijl en symboliek.

Puzzelstukjes van een goede infographic

Punten, lijnen, vormen, tussenvormen

Foto's, iconen, illustraties, kaarten, plattegronden, grafieken, tabellen

Woorden, zinnen, tekstblokken, cijfers als aanduiding

Gestalt, semiotiek en retorica

In grafieken of tabellen

Kleur, tint, dikte, grootte, etc.

Een combinatie van deze puzzelstukjes zorgt voor een kloppend geheel.

Statistische infographic

Toont cijfers en data in grafieken, diagrammen of datakaarten. Ideaal voor onderzoeksresultaten of jaarverslagen.

VOORBEELD

Lijstinfographic

6 facts about facts

Geeft een visuele opsomming van tips, feiten, voordelen, onderdelen.

VOORBEELD

Veelvoorkomende soorten infographics

Vergelijkende infographic

VOORDELEN NADELEN

Vergelijkt opties, overeenkomsten, verschillen met behulp van o.a. kleurgebruik en iconen.

VOORBEELD

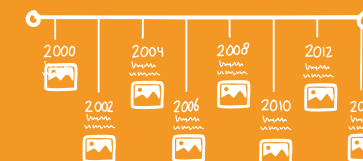
Hiërarchische infographic

Geeft de structuur of rangorde van informatie weer. Denk aan piramides of stroomschema's.

VOORBEELD

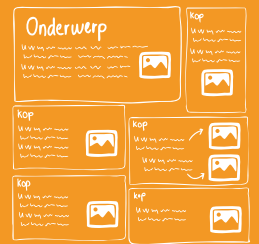
Tijdslijn infographic

Toont gebeurtenissen (geschiedenis, projectfasen, mijlpalen) in chronologische volgorde.

VOORBEELD

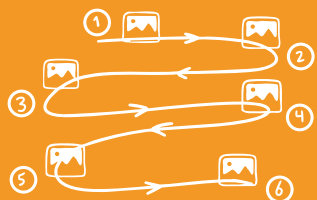
Informatieve infographic

Uitleg in heldere blokken met ondersteunende beelden of iconen. Vaak gebruikt in educatie of gezondheidsvoorlichting.

VOORBEELD

Proces infographic

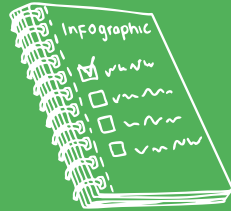

Visualiseert een stappenplan of werkwijze. Handig voor recepten, instructies of procedures.

VOORBEELD

Check je gek

Infographic Checklist

Met deze **checklist** controleer je of je infographic logisch is opgebouwd, betekenisvol communiceert en past bij je doel, publiek en verhaal.

1

Doel & doelgroep

- ☐ Voor wie is de infographic bedoeld (leeftijd, kennisniveau, context)?
- ☐ Wat wil je dat de doelgroep denkt, voelt of doet na het zien?
- ☐ Is de inhoud relevant, herkenbaar en betekenisvol voor deze groep?

Stem beeldtaal, complexiteit en toon af op de ontvanger.

2

Inhoud & boodschap

- ☐ Is de kernboodschap in één oogopslag te begrijpen?
- ☐ Is alle info noodzakelijk, of kan het eenvoudiger en helderder?
- ☐ Beantwoordt de infographic de w-vragen?

Verhelder je ontwerp met de W-vragen

- ? **Wie:** Voor wie is het bedoeld?
- ? **Wat:** Wat communiceer je? Wat doet die vorm daar? Wat is de functie van illustratie, tekst of pijltjes?
- ? **Waar:** Waar speelt het zich af? Is dat visueel duidelijk (bijv. via pictogram of kaart)?
- ? **Wanneer:** Klopt de tijdslijn of volgorde van gebeurtenissen? Is de opbouw logisch?
- ? **Waarom:** Waarom heeft dit element deze kleur of plek? Waarom wel/geen achtergrond?
- ? **Hoe:** Hoe werkt het proces of systeem? Hoe is de leesrichting (helder en intuïtief)?

3

Samenhang van elementen

- ☐ **Tekst:** korte, heldere toelichting die het beeld versterkt?
- ☐ **Cijfers:** juist, relevant en goed leesbaar verwerkt in grafieken of tabellen?
- ☐ **Beelden:** sluiten illustraties, iconen, foto's en grafieken inhoudelijk én visueel aan?
- ☐ **Beeldelementen:** zijn lijnen, pijlen, vormen en vlakken effectief ingezet voor structuur en focus?
- ☐ **Eigenschappen:** zijn kleur, grootte, tint, dikte en stijl consistent en betekenisvol?

Denk aan beeld als taal: alles wat je toevoegt, 'zegt' iets.

4

Structuur & ordening (Gestaltprincipes)

- ☐ **Nabijheid:** staan elementen die bij elkaar horen, visueel bij elkaar?
- ☐ **Overeenkomst:** delen verwante onderdelen kleur, vorm of stijl?
- ☐ **Ingeslotenheid:** worden delen logisch afgebakend met kaders, vlakken of witruimte?
- ☐ **Continuïteit:** is de leesrichting logisch, intuïtief en prettig om te volgen?
- ☐ **Eenvoud:** is het ontwerp helder en overzichtelijk zonder overbodige visuele drukte?

Als het logisch oogt, wordt het logisch begrepen.

5

Beeldtaal & betekenis (Semiotiek)

- ☐ Zijn de gebruikte iconen, symbolen en kleuren universeel herkenbaar (iconisch/indexicaal)?
- ☐ Zijn culturele en contextuele betekenissen correct geïnterpreteerd (symbolisch)?
- ☐ Kloppen de denotatie (letterlijke betekenis) én connotatie (gevoelswaarde) van elk element?
- ☐ Is de visuele taal eenduidig en zonder verwarrende dubbele betekenissen?

Beeld werkt pas echt als de kijker het kan 'lezen' én voelen.

6

Overtuigingskracht (retorica)

- ☐ **Ethos:** straalt het ontwerp geloofwaardigheid en betrouwbaarheid uit?
- ☐ **Pathos:** wordt er emotie of betrokkenheid opgeroepen?
- ☐ **Logos:** is de boodschap logisch opgebouwd en visueel goed onderbouwd?
- ☐ **Framing:** wat laat je zien, en wat juist niet? (selectie), wat valt direct op? (salience) en hoe geef je er een draai aan? (spin)
- ☐ Pas je **retorische stijlfiguren** toe om aandacht te trekken of verwondering te wekken?

Een goede infographic overtuigt, raakt en blijft hangen.

7

Vormgeving & stijl

- ☐ Is het kleurenpalet consistent en ondersteunend aan de boodschap?
- ☐ Zijn maximaal drie goed leesbare lettertypes gebruikt, met duidelijke hiërarchie?
- ☐ Is er voldoende witruimte voor rust, overzicht en balans?

8

Techniek & toepassing

- ☐ Past het formaat bij het medium (print, scherm, mobiel)?
- ☐ Zijn grafieken en tabellen duidelijk, accuraat en visueel aantrekkelijk?
- ☐ Kloppen de data en bronnen? Zijn ze transparant?

9

Eindcontrole & feedback

- ☐ Is de infographic getest bij iemand buiten je vakgebied?
- ☐ Is de boodschap begrijpelijk zonder uitleg?
- ☐ Is alles nagekeken op spelling, consistentie, leesrichting en logica?

Veelgebruikte stijlfiguren

Beeldrijm

Visuele vormherhaling

VOORBEELD

Metafoor

Iets omschrijven door het te vergelijken met iets anders.

VOORBEELD

Personificatie

Een object of dier krijgt menselijke eigenschappen.

VOORBEELD

synecdoche

Deel-geheel-relatie

VOORBEELD

Pastiche of Parodie

Nabootsing van of humoristische verwijzing naar bestaand beeld.

VOORBEELD

Oxymoron

Twee tegenstellingen worden met elkaar gecombineerd.

VOORBEELD

Repetitio

Bewuste herhaling van beeld- of stilelementen.

VOORBEELD

Vergelijking

Twee beelden worden met elkaar in verband gebracht.

VOORBEELD

Understatement

Iets benadrukken door het te verzwakken.

VOORBEELD

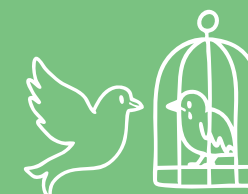
Hyperbool

Iets benadrukken door het sterk te overdrijven.

VOORBEELD

Juxtapositie

Twee beelden naast elkaar voor contrast of vergelijking.

VOORBEELD

Verbopicturaal spel

ZOEK

Beeld en tekst vloeien in elkaar over.

VOORBEELD

Achter het ontwerp

Beeldtaal in deze brochure

Deze toelichting laat zien waar en hoe gestalt, semiotiek en retorica zichtbaar zijn in het ontwerp van deze brochure.

In het gehele ontwerp:

Alle beelden, vormen en iconen passen visueel goed bij elkaar. De stijl is bewust consistent gehouden om rust in het ontwerp te creëren.

Gestalt

De brochure straalt professionaliteit en betrouwbaarheid uit door consistente stijl, zorgvuldige opbouw en aandacht voor details.

Retorica

Overeenkomst:
Verwante onderdelen delen visuele kenmerken (bijvoorbeeld elke titel gelijke kleur en typografie)

Gestalt

Metafoor:
De puzzelstukjes-metafoor geeft op een speelse manier vorm aan het idee van de opbouw van een goede infographic.

Retorica

Continuïteit:
De cijfers en pijlen leiden de kijker intuïtief door de brochure; de leesrichting is logisch en vloeiend.

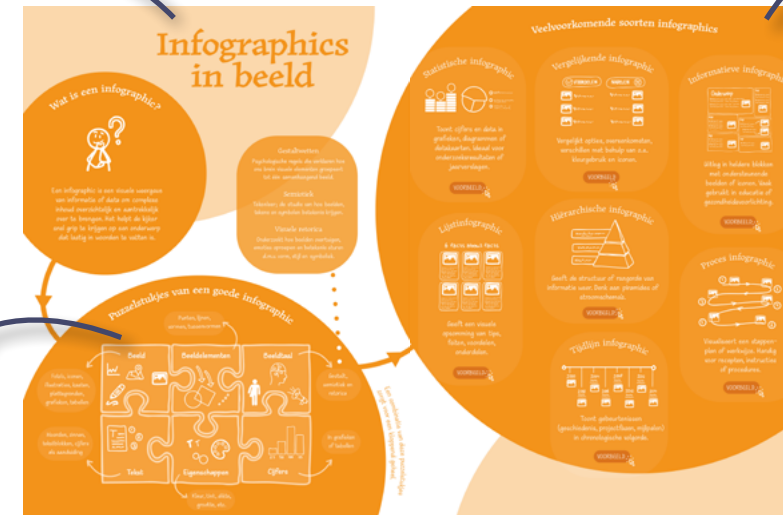
Gestalt

Eenvoud:
Er is veel witruimte en onnodige decoraties zijn weggelaten voor rust en helderheid in het ontwerp.

Gestalt

Iconen en symbolen:
Voornamelijk iconische en indexicale tekens of begrijpelijke symbolische tekens.

Semiotiek

Repetitio:
Cirkels en kleuren uit de omslag keren terug als beeldelementen in het ontwerp van de brochure. Deze herhaling zorgt voor visuele samenhang en herkenbaarheid.

Retorica

Nabijheid:
Gerelateerde onderdelen, zoals tekst met beeld of cijfer, zijn binnen overzichtelijke blokken bij elkaar geplaatst.

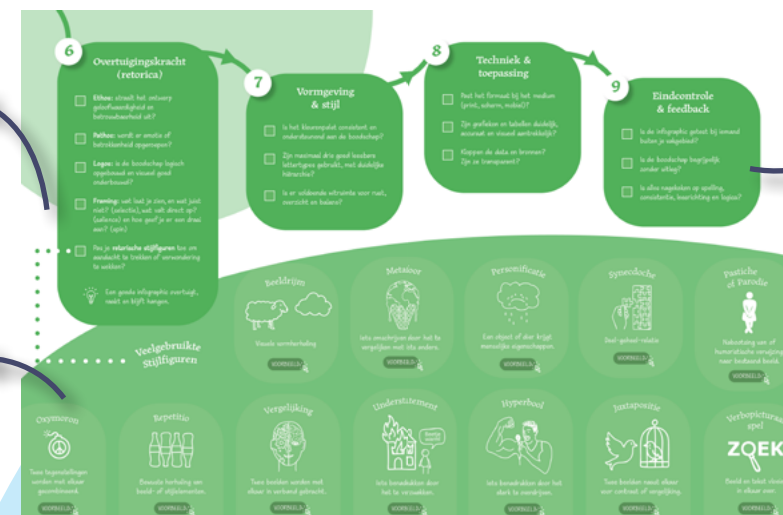
Gestalt

De checklist op zich is een procesinfographic, de lijst met stijlfiguren een lijstinfographic. Dit versterkt het onderwerp inhoudelijk én visueel.

Retorica

Pathos:
Illustraties bij de stijlfiguren spreken de verbeelding aan.

Retorica

Verbopicturaal spel:
Het info-icoon in de eerste 'i' en de kwast bij de tweede 'i' bevestigen visueel de betekenis: informatie grafisch vormgeven.

Semiotiek, Retorica

'info' en 'grafisch' tot één nieuw woord gecombineerd die het thema duidelijk maakt.

Semiotiek, Retorica

info
grafisch

Beeldtaal als basis voor goede infographics

Judith Verbaan

Gekleurde bollen verbonden door een lijn als subtiele verwijzing naar (proces) infographics en visuele verbeelding van het thema van de brochure.

Semiotiek, Retorica

